

YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN

TEMEL VERGİ KAVRAMLARI

1. Verginin, üzerinden hesaplandığı değer veya miktara ne denir?

Matrah.

2. Vergi kanunlarına göre, vergi ödemekle yükümlü kılınan gerçek veya tüzel kişilere ne ad verilir?

Mükellef (Yükümlü).

3. Mükellef olmamakla birlikte, verginin, alacaklı vergi dairesine ödenmesinden sorumlu olan kişiye ne denir?

Vergi sorumlusu.

4. Mükellefiyet ve vergi sorumluluğu için yasal ehliyet gerekir mi?

Hayır. Küçüklerin mükellef olmaları hâlinde bunlara düşen ödevler veli veya vasileri tarafından yerine getirilir.

5. Vergiyi doğuran olayın kanunlarla yasak edilmiş bulunması, mükellefiyeti ve vergi sorumluluğunu kaldırır mı?

Hayır.

6. Bazı işlemlerin ve gelir unsurlarının, çeşitli ekonomik, sosyal ve siyasal sebeplerle, kısmen veya tamamen vergi dışı bırakılmasına ne denir?

İstisna.

7. Mükellef sayılan bir gerçek veya tüzel kişinin, çeşitli ekonomik, sosyal ve siyasal sebeplerle, vergi dışı bırakılmasına ne denir?

Muafiyet.

8. Gelir vergilemesinde kaç çeşit beyanname vardır?

1) **Yıllık beyanname:** Bazı gelirler hariç, mükellefler tarafından bir vergilendirme döneminde elde edilen gelir vergisine tabi kazanç ve gelir unsurlarının toplu olarak vergi dairesine bildirilmesine mahsus beyanname.

2) **Muhtasar Beyanname:** İşverenler, bankalar, aracı kurumlar veya vergi stopajı yapan diğer kişiler tarafından kesilen vergilerin toplu olarak vergi dairesine bildirilmesine mahsus beyanname.

3) **Özel Beyanname:** Dar mükellef kurumların Türkiye’de elde etmiş oldukları vergiye tabi kazançlarının bazı “diğer kazanç ve iratlar”dan ibaret olması halinde, dar mükellef kurum veya Türkiye’de onun namına hareket eden kişiler tarafından 15 gün içinde verilen beyanname.

4) **Münferit Beyanname:** Dar mükellefiyete tabi gerçek kişilerin yıllık beyanname ile bildirmeye mecbur olmadıkları kazanç ve iratlardan, vergisi kesinti yani stopaj yoluyla alınmamış olanların bildirilmesi için kullanılan beyanname.

“Bu dokümanda yer alan açıklamalar Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Banka) müşterilerinin vergi kanunu mevzuatı hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla 25.01.2011 tarihinde, PwC vergi uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanmış olup, 01.04.2022 tarihinde revize edilmiştir. Bu açıklamaların müşteriye tevdi edilmesi Banka’nın veya PwC’nin vergi danışmanlığı olarak yorumlanamaz ve bu açıklamalara dayalı işlemlerin sonuçlarından Banka veya PwC sorumlu tutulamaz.”

“Bu dokümanda yer verilen vergi oran, had ve tutarlar bu dokümanın hazırlanması tarihi itibarıyla geçerli tutarları ifade etmektedir. Gelir veya kazancın elde edildiği tarih itibarıyla söz konusu tutarlar değişmiş olabileceğinden, yatırım ve yatırımdan çıkış tarihi itibarıyla en güncel tutarları öğrenmek için müşteri temsilcinize danışabilirsiniz.”

GERÇEK KİŞİLERİN (BİREYLERİN) KAZANÇLARININ VERGİLENDİRİLMESİ (2022)

1) Menkul kıymetlerden ve para piyasası işlemlerinden elde edilen gelirler nelerdir?

Ticari faaliyet kapsamında olmaksızın menkul kıymetlerden ve para piyasası işlemlerinden şu gelir unsurları elde edilebilir:

- Menkul Sermaye İradı
- Değer Artış Kazancı (Alım Satım Kazancı)

Ticari bir organizasyon kapsamında devamlı olarak menkul kıymet alım-satımı yapanların kazançları ise "ticari kazanç"dır. Ticari kazançların vergilendirilmesi bu kitapçığın kapsamı dışında tutulmuştur.

2) Menkul sermaye iradı nedir? Gerçek kişiler (bireyler) için bu tanıma giren kazançlar nelerdir?

Sahibinin ticari, zirai veya mesleki faaliyeti dışında nakdi sermaye veya para ile temsil edilen değerlerden oluşan sermaye dolayısıyla elde edilen kâr payı, faiz ve benzeri iratlar menkul sermaye iradıdır.

Bireyler açısından kaynağı ne olursa olsun aşağıdaki gelirler menkul sermaye iradı sayılır:

- Her nevi hisse senedi kâr payları.
- SPK'ya göre kurulan yatırım fonları katılma belgelerine ödenen kâr payları.
- İştirak hisselerinden doğan kazançlar (Limited şirket ortaklarının, iş ortaklığı ortaklarının, komanditerlerin kâr payları dâhil).
- Kurumların yönetim kurulu başkan ve üyelerine verilen kâr payları.
- Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yıllık veya özel beyanname veren dar mükellef kurumların, indirim ve istisnaların düşülmesinden önceki kurum kazancından hesaplanan kurumlar vergisi düşüldükten sonraki kısım.
- Her nevi tahvil ve hazine bonusu faizleri ile Toplu Konut İdaresi, Kamu Ortaklığı İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerden sağlanan gelirler (Döviz cinsinden veya döviz, altın gibi başka bir değere endeksli menkul kıymet artışları irat sayılmaz).
- Alacak faizleri.
- Mevduat faizleri.
- Hisse senetleri ve tahvillerin vadesi gelmemiş kuponlarının satışından elde edilen bedeller.
- İştirak hisselerinin sahibi adına henüz tahakkuk etmemiş kâr paylarının devir ve temlik karşılığında alınan para ve ayınlar.

"Bu dokümanda yer alan açıklamalar Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Banka) müşterilerinin vergi kanunu mevzuatı hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla 25.01.2011 tarihinde, PwC vergi uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanmış olup, 01.04.2022 tarihinde revize edilmiştir. Bu açıklamaların müşteriye tevdi edilmesi Banka'nın veya PwC'nin vergi danışmanlığı olarak yorumlanamaz ve bu açıklamalara dayalı işlemlerin sonuçlarından Banka veya PwC sorumlu tutulamaz."

"Bu dokümanda yer verilen vergi oran, had ve tutarlar bu dokümanın hazırlanması tarihi itibarıyla geçerli tutarları ifade etmektedir. Gelir veya kazancın elde edildiği tarih itibarıyla söz konusu tutarlar değişmiş olabileceğinden, yatırım ve yatırımdan çıkış tarihi itibarıyla en güncel tutarları öğrenmek için müşteri temsilcinize danışabilirsiniz."

- Her çeşit senetlerin iskonto edilmesi karşılığında alınan iskonto bedelleri.
- Faizsiz olarak kredi verenlere ödenen kâr payları ile kâr ve zarar ortaklığı belgesi karşılığı ödenen kâr payları.
- Özel finans kurumlarınca kâr ve zarara katılma hesabı karşılığı ödenen kâr payları.
- Menkul kıymetlerin geri alım veya satım taahhüdü ile iktisap veya elden çıkarılması karşılığında sağlanan gelirler. (Repo-Ters Repo)
- Tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından;
 - a) 10 yıl süreyle prim, aidat veya katkı payı ödemediği ayrılanlara yapılan ödemeler, (Bu kazançlar beyannameye dâhil edilmemektedir. Söz konusu ödemeler üzerinden %15 oranında gelir vergisi stopajı yapılmaktadır.)
 - b) 10 yıl süreyle katkı payı ödemiş olmakla birlikte bireysel emeklilik sisteminden emeklilik hakkı kazanmadan ayrılanlar ile diğer sandık ve sigortalardan on yıl süreyle prim veya aidat ödeyenlere ve vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemeler, (Bu kazançlar beyannameye dâhil edilmemektedir. Söz konusu ödemeler üzerinden %10 oranında gelir vergisi stopajı yapılmaktadır.)
 - c) Bireysel emeklilik sisteminden emeklilik hakkı kazananlar ile vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemeler. (Bu kazançlar beyannameye dâhil edilmemektedir. Söz konusu ödemeler üzerinden %5 oranında gelir vergisi stopajı yapılmaktadır. Söz konusu kazançların %25'i gelir vergisinden istisnadır. Dolayısıyla bu kapsamda edinilen kazançlar toplamda %3,75 oranında gelir vergisi stopajına tabidir.)

3) Vergi hukukumuzda, “Dar Mükellef” ve “Tam Mükellef” tanımları nasıl yapılmıştır? Vergi uygulamaları bakımından bunlar arasında ne gibi farklar vardır?

İkametgâhı Türkiye’de bulunanlar veya bir takvim yılı içinde Türkiye’de devamlı olarak 6 aydan fazla oturanlar (Geçici olarak yurt dışına çıkmaları Türkiye’de oturma süresini kesmez.), tam mükellef sayılmaktadır.

Türkiye’de yerleşmiş olmayan gerçek kişiler ise dar mükellef olarak sayılmaktadır.

Belli ve geçici görev veya iş için Türkiye’ye gelen iş, ilim ve fen adamları, uzmanlar, memurlar, basın ve yayın muhabirleri ve durumları bunlara benzeyen diğer kimselerle tahsil veya tedavi veya istirahat veya seyahat maksadıyla gelenler; tutukluluk, hükümlülük veya hastalık gibi elde olmayan sebeplerle Türkiye’de alıkonulmuş veya kalmış olanlar altı aydan fazla kalsalar dahi, Türkiye’de yerleşmiş sayılmazlar.

Tam mükellefler Türkiye içinde ve dışında elde ettikleri kazanç ve iratların tamamı üzerinden vergilendirilir.

Dar mükellefler ise sadece Türkiye’de elde ettikleri kazanç ve iratlar üzerinden vergilendirilir.

“Bu dokümanda yer alan açıklamalar Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Banka) müşterilerinin vergi kanunu mevzuatı hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla 25.01.2011 tarihinde, PwC vergi uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanmış olup, 01.04.2022 tarihinde revize edilmiştir. Bu açıklamaların müşteriye tevdi edilmesi Banka’nın veya PwC’nin vergi danışmanlığı olarak yorumlanamaz ve bu açıklamalara dayalı işlemlerin sonuçlarından Banka veya PwC sorumlu tutulamaz.”

“Bu dokümanda yer verilen vergi oran, had ve tutarlar bu dokümanın hazırlanması tarihi itibarıyla geçerli tutarları ifade etmektedir. Gelir veya kazancın elde edildiği tarih itibarıyla söz konusu tutarlar değişmiş olabileceğinden, yatırım ve yatırımdan çıkış tarihi itibarıyla en güncel tutarları öğrenmek için müşteri temsilcinize danışabilirsiniz.”

4) Tam mükellefler tarafından yurt dışından elde edilen menkul sermaye iratları nasıl vergilendirilir? Yurt dışında yapılan TL getirili mevduat ve repo ile döviz getirili olanlar arasında vergisel açıdan ne fark vardır?

Yurtdışında elde edilen gelirler (örneğin; mevduat faizi ve repo gelirleri, temettüleri) prensip olarak beyana tabidir. 2022 yılında elde edilen ve istisna ve stopaj uygulamasına tabi olmayan bu tür gelirlerden 3.800,00 TL'yi aşmayanlar için beyanname verilmeyecektir. Gelirin bu tutarı aşması durumunda ise tamamının beyan edilmesi gerekmektedir. Türkiye ile vergi anlaşması olan ülkelerden elde edilen gelirler bakımından anlaşma hükümleri mutlaka dikkate alınmalıdır.

5) Tahvil ve hazine bonusu alım-satım kazançlarının beyanı ve vergilendirilmesi nasıl yapılacaktır?

Devlet Tahvili, Hazine Bonusu, diğer kamu iç borçlanma senetlerinin ve Türkiye'de yerleşik şirketlerce Türkiye'de satılan özel sektör tahvillerinin vadesinden önce, satışından 2022 yılında sağlanan alım-satım kazancının beyanı ve vergilemesinde, bu menkul kıymetlerin ihraç tarihlerinin bilinmesi önem arz etmektedir. Tam mükellefler tarafından 31.12.2005 ve önceki tarihlerde ihraç edilmiş olanlardan 2022 yılında sağlanan alım-satım kazancının safi tutarının tespiti esnasında, iktisap bedelinin elden çıkarılan ay hariç olmak üzere ÜFE artış oranında artırılması gerekmektedir. Bu kazançlar için ayrıca enflasyon indirimi uygulamasının yapılması mümkün değildir. Ancak, alım-satım zararları, alım-satım kârlarına mahsup edilebilmektedir. ÜFE uygulanmasından sonra arta kalan kısmın, 2022 yılı için 58.000,00 TL olarak belirlenen istisna tutarını aşması durumunda, aşan kısım takip eden yılın (2022 yılının) Mart ayında yıllık gelir vergisi beyanname ile beyan edilecektir. Dar mükellefler tarafından ise 15 gün içinde özel beyanname ile beyan edilir.

01.01.2006 ve sonraki tarihlerde ihraç edilenlerin 2022 yılı içinde satışından elde edilen kazançlar¹ ise, tam ve dar mükellef gerçek kişiler için 24.05.2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 2569 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca 24.05.2020 tarihinden sonra iktisap edilen finansman bonolarından elde edilen kazançlar %15 oranında stopaja tabi olacaktır. Diğer borçlanma araçları için ise bu oran %10'dur.

23 Aralık 2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 3321 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca geçici bir süre için stopaj oranlarında indirim yapılmıştır. 1 Nisan 2022 tarihinde yayımlanan 5360 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile bu süre 30 Haziran 2022 tarihine kadar uzatılmıştır. Buna göre 31.03.2022 - 30.06.2022 (bu tarihler dahil) arasında iktisap edilen bankalar tarafından ihraç edilmiş tahvil ve bonolardan elde edilen alım-satım kazancında;

¹ 01.01.2016 tarihli ve 29580 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6665 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 31.12.2015'e kadar uygulanması öngörülen bazı menkul kıymet gelirlerinin (örneğin; 01.01.2006'dan sonra ihraç edilen tahvil ve hazine bonusu alım-satım kazançları, 01.01.2006'dan sonra iktisap edilen hisse senetlerinden elde edilen alım-satım kazançları) vergilemesine ilişkin Gelir Vergisi Kanunu'nun Geçici 67. maddesinin uygulama süresi 31.12.2025 tarihine kadar uzatılmıştır.

"Bu dokümanda yer alan açıklamalar Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Banka) müşterilerinin vergi kanunu mevzuatı hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla 25.01.2021 tarihinde, PwC vergi uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanmış olup, 01.04.2022 tarihinde revize edilmiştir. Bu açıklamaların müşteriye tevdi edilmesi Banka'nın veya PwC'nin vergi danışmanlığı olarak yorumlanamaz ve bu açıklamalara dayalı işlemlerin sonuçlarından Banka veya PwC sorumlu tutulamaz."

"Bu dokümanda yer verilen vergi oran, had ve tutarlar bu dokümanın hazırlanması tarihi itibarıyla geçerli tutarları ifade etmektedir. Gelir veya kazancın elde edildiği tarih itibarıyla söz konusu tutarlar değişmiş olabileceğinden, yatırım ve yatırımdan çıkış tarihi itibarıyla en güncel tutarları öğrenmek için müşteri temsilcinize danışabilirsiniz."

- i. 6 aydan az süreyle (6 ay dâhil) elde tutulanların elden çıkarılmasından doğan kazançlardan %5
- ii. 1 yıldan az süreyle (1 yıl dâhil) elde tutulanların elden çıkarılmasından doğan kazançlardan %3
- iii. 1 yıldan fazla süreyle elde tutulanların elden çıkarılmasından doğan kazançlardan %0 oranında stopaj uygulanacaktır.

Stopaj yükümlülüğü, satışı gerçekleştiren banka ve aracı kurumlara verilmiştir. Bu şekilde stopaja tabi tutulan kazançlar için yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmeyecek, başka gelirler dolayısıyla beyanname verildiği durumlarda bu kazançlar beyannameye dâhil edilmeyecektir. Ödenen stopaj, bu kazançlar üzerindeki nihai vergi yükünü oluşturacaktır.

01.01.2006 ve sonraki tarihlerde ihraç edilen ve tam mükellef kurumlar tarafından yurtdışında satılan tahvillerin alım-satım kazançları tam mükellef gerçek kişiler bakımından diğer alım-satım kazançlarıyla birlikte beyan edilir. Alış bedeli, elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere %10 veya üzerinde olması şartıyla ÜFE artış oranıyla endekslenebilir. Söz konusu kazançlar dar mükellef gerçek kişiler açısından stopaja tabi değildir.

6) Hazine tarafından ihraç edilen döviz cinsinden ve dövize endeksli tahvil ve bonoların alım-satım kazançlarının beyanı ve vergilendirilmesinde farklılık gösteren durum nedir?

Dar mükellefler tarafından anapara kur farkı gelirleri dikkate alınmaz. Bunun dışında tahvil veya bononun döviz cinsinden veya dövize endeksli olması fark yaratmaz.

7) Hazine tarafından yurt dışında ihraç edilen Eurobond'ların alım-satım kazançları nasıl vergilendirilir?

Tam mükellef gerçek kişiler Eurobond alım-satım kazancını TL bazında hesaplayacaklardır. Yani, elden çıkarma karşılığında alınan yabancı para tutarının TL karşılığı ile bunların alımında ödenen yabancı para tutarının TL karşılığı arasındaki fark alım-satım kazancı olacaktır.

01.01.2006 tarihinden önce ihraç edilmiş olanlarda, iktisap bedeli elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere ÜFE artış oranında artırılır, bu kazançlar için enflasyon indirimi uygulanması mümkün değildir. alım-satım zararları, alım-satım kârlarına mahsup edilebilmektedir. Endekleme sonucu bulunan safi tutarın 58.000,00 TL'si (2022 yılında elde edilen gelirler için) gelir vergisinden istisna edilmiştir. Beyan zorunluluğu, istisna tutarını aşan alım-satım kazancı için söz konusudur. Aşan kısım 2022 yılının Mart ayında yıllık beyanname ile beyan edilecektir.

01.01.2006 tarihinden sonra ihraç edilen Eurobond'lardan sağlanan kazançlar için ise istisna tutarı geçerli olmayıp, kazancın tutarı ne olursa olsun beyan edilecektir. Ayrıca, kazancın tespitinde ancak ÜFE artış oranının % 10 veya üzerinde olması şartıyla, iktisap bedelinin (elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere) ÜFE artış oranında artırılabilmesi mümkündür. Dar mükelleflerin Eurobond'ların elden çıkarılmasından sağladıkları kazançlar Türkiye'de vergiye tabi değildir.

"Bu dokümanda yer alan açıklamalar Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Banka) müşterilerinin vergi kanunu mevzuatı hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla 25.01.2011 tarihinde, PwC vergi uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanmış olup, 01.04.2022 tarihinde revize edilmiştir. Bu açıklamaların müşteriye tevdi edilmesi Banka'nın veya PwC'nin vergi danışmanlığı olarak yorumlanamaz ve bu açıklamalara dayalı işlemlerin sonuçlarından Banka veya PwC sorumlu tutulamaz."

"Bu dokümanda yer verilen vergi oran, had ve tutarlar bu dokümanın hazırlanması tarihi itibarıyla geçerli tutarları ifade etmektedir. Gelir veya kazancın elde edildiği tarih itibarıyla söz konusu tutarlar değişmiş olabileceğinden, yatırım ve yatırımdan çıkış tarihi itibarıyla en güncel tutarları öğrenmek için müşteri temsilcinize danışabilirsiniz."

8) Hisse senetlerinin alım-satımından 2022 yılında sağlanan kazançlar nasıl vergilendirilir?

Zarar söz konusu ise bu zarar diğer kazançlardan mahsup edilebilir mi?

Hisse senetlerinden 2022 yılında elde edilecek alım-satım kazancının beyanı ve vergilemesinde, hisse senedinin BIST’de işlem görüp görmediği ve hangi tarihte iktisap edildiği (satın alındığı) önem arz etmektedir.

Buna göre;

a) 01.01.2006 tarihinden önce iktisap edilenlerden,

■ İvazsız (karşılıksız) olarak iktisap edilenler (örneğin, bağış veya miras yoluyla),

■ Türkiye’de kurulu menkul kıymet borsalarında (BIST’de) işlem gören ve üç aydan fazla süreyle elde tutulan,

■ BIST’de işlem görmeyenlerden tam mükellef kurumlara ait olan ve bir yıldan fazla süre ile elde tutulan hisse senetleri hariç, hisse senedi alım-satım kazançlarının 58.000,00 TL’yi aşan kısmı, değer artış kazancı olarak beyana ve vergiye tabidir. (Dar mükellef gerçek kişilerde, kur farkından doğan kazançlar vergiye tabi değildir.)

Değer artışında safi kazanç, elden çıkarma karşılığında alınan para ve ayınlarla sağlanan ve para ile temsil edilebilen her türlü menfaatlerin tutarından, elden çıkarılan mal ve hakların maliyet bedelleri ile elden çıkarılma dolayısı ile yapılan ve satıcının uhdesinde kalan giderlerin ve ödenen vergi ve harçların indirilmesi sureti ile bulunmaktadır. Burada kullanılan “elden çıkarma” deyimini, yukarıda bahsedilen mal ve hakların satılması, bir ivaz karşılığında devir ve temlik, trampa edilmesi, kamulaştırılması, devletleştirilmesi, ticaret şirketlerine sermaye olarak konulması olarak anlaşılmalıdır.

Hisse senedi iktisap bedeli, elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere, Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından belirlenen ÜFE artış oranında artırılarak, değer artış kazancı tespit edilmektedir.

2022 yılında elde edilen değer artış kazancının 58.000,00 TL’lik kısmı gelir vergisinden istisna edilmiştir.

İstisna tutarını aşan kısım 2022 yılının Mart ayında yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilecektir. Dar mükellefler tarafından ise 15 gün içinde özel beyanname ile beyan edilir.

Genel olarak hisse senetlerinin iktisap tarihi olarak, hisse senedi üzerinde tasarruf hakkına sahip olunan tarihin dikkate alınması gerekmektedir.

Bununla birlikte gerçek kişi ortakların rüçhan hakkı kullanmak sureti ile itibari değerlerini ödeyerek sahip oldukları hisse senetleri ile sermaye ve kâr yedeklerinin sermayeye eklenmesi dolayısı ile sahip oldukları hisse senetlerinin iktisap tarihi olarak, daha önceden sahip olunan hisse senetlerinin iktisap tarihlerinin esas alınması gerekmektedir.

Aynı yıl içinde birden fazla menkul kıymet alınıp satılması halinde, bunların kazancı birlikte hesaplanır.

Alım-satımın birinden doğan zarar, diğerinin kârından mahsup edilebilir. Ancak zarar bakiyesi kalırsa, diğer

“Bu dokümanda yer alan açıklamalar Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Banka) müşterilerinin vergi kanunu mevzuatı hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla 25.01.2011 tarihinde, PwC vergi uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanmış olup, 01.04.2022 tarihinde revize edilmiştir. Bu açıklamaların müşteriye tevdi edilmesi Banka’nın veya PwC’nin vergi danışmanlığı olarak yorumlanamaz ve bu açıklamalara dayalı işlemlerin sonuçlarından Banka veya PwC sorumlu tutulamaz.”

“Bu dokümanda yer verilen vergi oran, had ve tutarlar bu dokümanın hazırlanması tarihi itibarıyla geçerli tutarları ifade etmektedir. Gelir veya kazancın elde edildiği tarih itibarıyla söz konusu tutarlar değişmiş olabileceğinden, yatırım ve yatırımdan çıkış tarihi itibarıyla en güncel tutarları öğrenmek için müşteri temsilcinize danışabilirsiniz.”

gelir unsurlarına (örneğin, ticarî kazançlar, menkul sermaye iratları vb.) mahsubu mümkün değildir.

b) 01.01.2006 tarihinden sonra iktisap edilenlerden,

Tam ve dar mükelleflerin Türkiye’de kurulu menkul kıymet borsalarında (BİST’de) işlem gören hisse senetleri (menkul kıymet yatırım ortaklığı hisse senetleri hariç) ve hisse senedi endekslerine dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinden (örneğin; varantlar, hisse senedi endekslerine dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri) elde ettikleri kazançlar için %0 stopaj oranı uygulanacaktır. Menkul kıymet yatırım ortaklıkları hisse senetleri alım-satım kazançları ise tam ve dar mükellef gerçek kişiler için %10 oranında stopaja tabidir. Stopaj yükümlülüğü, satışı gerçekleştiren banka ve aracı kurumlara verilmiştir. Bu şekilde stopaja tabi tutulan hisse senedi alım-satım kazançları için yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmeyecek, başka gelirler dolayısıyla beyanname verildiği durumlarda bu kazançlar beyannameye dâhil edilmeyecektir. Bir yıldan fazla süreyle elde tutulan menkul kıymet yatırım ortaklığı hisse senetleri stopaja tabi değildir. Söz konusu kazançlar beyannameye dâhil edilmeyecektir. Hisse senedi alım satımından doğan zararlar ancak hisse senedi alım satımından doğan kârlara mahsup edilebilir. Mahsup edilemeyen zarar tutarı izleyen yıla devredilemez. Zararlar nedeniyle fazla ödenen ve mahsup edilemeyen vergiler ihtiyari yıllık beyanname veren mükelleflerin talebi halinde kendilerine red ve iade olunur. Mahsup ve iadenin yapılabilmesi için stopaj yoluyla kesilen vergilerin beyannameye dâhil edilen kazançlara ilişkin olması şarttır.

Diğer taraftan, banka ve aracı kurum vasıtasıyla elde edilmeyen ve fakat tam mükellef kurumlara ait olup 2 yıldan fazla elde tutulan hisse senetlerinden 2022 yılında elde edilen alım-satım kazançları, gelir vergisinden istisna olacağından, beyana ve vergiye tabi olmayacaktır. 2 yıldan fazla elde tutulmayan tam mükellef kurumlara ait hisse senetlerinden elde edilen kazançlar içinse gelir vergisi istisnası bulunmamaktadır. İstisna olmayan kazançlar (örneğin, 2 yıldan fazla elde tutulmayan tam mükellef şirket hisse senetlerini veya dar mükellef şirket hisselerinin elde çıkartılması suretiyle elde edilen) diğer alım-satım kazançlarıyla birlikte beyan edilecektir. Kazancın safi tutarının hesaplanması sırasında, iktisap bedeli, elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere ÜFE artış oranıyla endekslenebilir.

9) Menkul kıymet alım-satım kazançlarından düşülebilecek olan giderler nelerdir?

Alım satım komisyonu, menkul kıymet ve iratları için ödenen gelir vergisi hariç her türlü vergi, resim ve harçlar (BSMV gibi), menkul kıymetlerin muhafazası için yapılan depo etme ve sigorta giderleri gibi giderler düşülebilir. Fakat menkul kıymet alımının kredi ile finanse edilmesi durumunda, söz konusu krediye ait finansman masrafları menkul kıymet kazançlarından indirilemez.

“Bu dokümanda yer alan açıklamalar Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Banka) müşterilerinin vergi kanunu mevzuatı hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla 25.01.2011 tarihinde, PwC vergi uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanmış olup, 01.04.2022 tarihinde revize edilmiştir. Bu açıklamaların müşteriye tevdi edilmesi Banka’nın veya PwC’nin vergi danışmanlığı olarak yorumlanamaz ve bu açıklamalara dayalı işlemlerin sonuçlarından Banka veya PwC sorumlu tutulamaz.”

“Bu dokümanda yer verilen vergi oran, had ve tutarlar bu dokümanın hazırlanması tarihi itibarıyla geçerli tutarları ifade etmektedir. Gelir veya kazancın elde edildiği tarih itibarıyla söz konusu tutarlar değişmiş olabileceğinden, yatırım ve yatırımdan çıkış tarihi itibarıyla en güncel tutarları öğrenmek için müşteri temsilcinize danışabilirsiniz.”

10) Menkul kıymet gelirlerinin safi tutarının hesaplanmasında yapılan endeksleme uygulamasının esası nedir? Bir gelir için indirim oranı ve endeksleme uygulamasının yapılması mümkün müdür?

Menkul kıymet alım-satım kazançlarına, kazancın safi tutarının hesaplanması amacıyla endeksleme işlemi uygulanabilir. Endeksleme uygulamasında, menkul kıymetlerin iktisap bedeli, elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere, her ay için Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından belirlenen üretici fiyat endeksindeki (ÜFE) artış oranında artırılarak tespit edilir.

Menkul kıymet alım-satım kazancının hesaplanmasında sadece endeksleme yöntemi kullanılabilir. İndirim oranının kullanılması mümkün değildir. Menkul sermaye iratlarında ise (31.12.2005 tarihine kadar ihraç edilmiş Hazine Bonosu ve Devlet tahvilleri ile özel sektör tahvillerinden elde edilen), sadece indirim oranı uygulanabilir. Bunlar için endeksleme işleminin yapılabilmesi mümkün değildir.

İndirim oranı uygulamasına gelince; bazı menkul sermaye iratlarının safi tutarlarının hesaplanmasında kullanılan bu uygulamaya 2005 yılı sonu itibarıyla son verilmiştir. Dolayısıyla 31.12.2005 tarihinden sonra ihraç edilmiş menkul kıymetlerden elde edilecek faiz gelirleri ve bu güne kadar indirim oranı uygulamasına tabi diğer gelirler için artık bu uygulama yapılamayacaktır. Ancak, 01.01.2006 tarihinden önce Türk lirası cinsinden ihraç edilmiş Devlet Tahvili ve Hazine Bonoları ile özel sektör tahvillerinden 2022 yılında elde edilen faiz gelirleri bakımından 2022 yılı için tespit ve ilan edilecek indirim oranı dikkate alınarak bu uygulamanın yapılmasına devam edilecektir. Döviz cinsinden yurtiçinde ihraç edilmiş özel veya devlet tahvillerinden elde edilen menkul sermaye iratlarına indirim uygulaması mümkün değildir.

11) Türk yatırım fonlarından elde edilen gelirler nasıl vergilendirilir?

Menkul kıymet yatırım fonu katılma belgelerinden elde edilen kâr payları tam ve dar mükellef gerçek kişiler için %10 oranında stopaja tabidir. Bu şekilde stopaja tabi tutulan fon kâr payları, tutarı ne olursa olsun yıllık beyanname ile beyan edilmeyecektir. Borsa yatırım fonları katılma belgelerinin alım-satım kazançlarından elde edilen gelirler tam ve dar mükellef gerçek kişiler için %10 oranında stopaja tabidir.

Öte yandan, sürekli olarak portföyünün en az % 51'i BIST'de işlem gören hisse senetlerinden oluşan yatırım fonlarının (borsa yatırım fonları dâhil) bir yıldan fazla süreyle elde tutulan katılma belgelerinin elden çıkarılmasında stopaj uygulanmaz, söz konusu kazançlar beyana da tabi değildir.

Ancak, hisse senedi yoğun fon niteliğine haiz yatırım fonu katılma belgeleri ve borsa yatırım fonu katılma belgelerinden elde edilen kazançlar tam ve dar mükellef gerçek kişiler için %0 oranında stopaja tabidir.

4 Eylül 2021 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 4454 sayılı Cumhurbaşkanı kararı ile iki yıldan fazla süreyle elde tutulan girişim sermayesi yatırım fonu ve gayrimenkul yatırım fonu katılma paylarından elde edilen kazançlarda stopaj oranı %0'a indirilmiş, bu Karar 04/09/2021'de yürürlüğe girmişti. 4454 sayılı Cumhurbaşkanı

"Bu dokümanda yer alan açıklamalar Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Banka) müşterilerinin vergi kanunu mevzuatı hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla 25.01.2011 tarihinde, PwC vergi uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanmış olup, 01.04.2022 tarihinde revize edilmiştir. Bu açıklamaların müşteriye tevdi edilmesi Banka'nın veya PwC'nin vergi danışmanlığı olarak yorumlanamaz ve bu açıklamalara dayalı işlemlerin sonuçlarından Banka veya PwC sorumlu tutulamaz."

"Bu dokümanda yer verilen vergi oran, had ve tutarlar bu dokümanın hazırlanması tarihi itibarıyla geçerli tutarları ifade etmektedir. Gelir veya kazancın elde edildiği tarih itibarıyla söz konusu tutarlar değişmiş olabileceğinden, yatırım ve yatırımdan çıkış tarihi itibarıyla en güncel tutarları öğrenmek için müşteri temsilcinize danışabilirsiniz."

Kararı ile, GSYF ve GYF yatımcısı olan gerçek kişiler için, 0% stopaj uygulaması, belli bir iktisap tarihine göre (ve geçici olarak) değil elde tutma süresine bağlı olarak uygulanabilir hale gelmişti.

Bültenimize konu 4921 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ise, iktisap tarihine bağlı olarak geçici olarak %0 stopaj uygulaması devam etmektedir.

Dolayısıyla, gerçek kişilerce:

(a) 23/12/2020 tarihi öncesinde iktisap edilmiş GSYF veya GYF katılma paylarından 2 yıllık elde tutma süresi geçtikten sonra elde edilen (gelir ve) kazançlar %0 oranında stopaja tabi olacaktır.

(b) 23/12/2020 ile 30/06/2022 tarihleri arasında (30/06/2022 tarihi daha sonra ayrıca uzatılmadığı takdirde) iktisap edilen GSYF veya GYF katılma paylarından herhangi bir süre sınırlaması olmaksızın (yani 2 yıllık elde tutma süresi geçmeden ya da geçtikten sonra) elde 2/2 edilecek (gelir ve) kazançlar %0 oranında stopaja tabi olacaktır.

(c) 30/06/2022 olarak belirlenen tarihe dair ek bir süre uzatımı yapılmadığı takdirde, 01/07/2022 tarihinden itibaren iktisap edilecek ve iki yıldan uzun süre ile elde tutulan GSYF veya GYF katılma paylarından elde edilecek (gelir ve) kazançlar %0 oranında stopaja tabi olacaktır.

(d) 30/06/2022 olarak belirlenen tarihe dair ek bir süre uzatımı yapılmadığı takdirde, 01/07/2022 tarihinden itibaren iktisap edilecek ve iki yıldan uzun süre ile elde tutulmamış olan GSYF veya GYF katılma paylarından elde edilecek (gelir ve) kazançlar %10 oranında stopaja tabi olacaktır.

12) Hisse senetlerinden sağlanan kâr paylarının vergilendirilmesi nasıl olur?

Tam mükellef gerçek kişilerin 2022 yılında tam mükellef kurumlardan elde ettikleri hisse senedi kâr payının yarısı, gelir vergisinden istisnadır. Kalan yarısının, varsa diğer stopaj suretiyle vergilendirilmiş menkul ve gayrimenkul sermaye iratları ile birlikte 2022 yılı gelirleri için beyan sınırı olan 70.000,00 TL'yi aşması halinde bu tutar 2022 yılının Mart ayında yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilecektir. Kâr payının brüt tutarının yarısının, beyan sınırını aşması sebebiyle beyan edildiği durumlarda, beyanname üzerinden hesaplanacak gelir vergisinden, kâr payının ödenmesi sırasında % 15 oranında yapılan stopajın tamamı mahsup edilecektir.

Ancak, kurumlar vergisi mükelleflerinin 31.12.1998 tarihinden önce sona eren hesap dönemleri ile ilgili kazançlarının dağıtılması halinde, bu tutarlar gerçek kişiler yönünden gelir vergisinden istisna edilmiştir. Kurumların 01.01.1999 - 31.12.2002 tarihleri arasında sona eren hesap dönemleri ile ilgili, vergiden istisna edilmiş kazançlarının ve yatırım indiriminden yararlandırılmış kazançlarının 2022 yılında dağıtımı halinde ise, gerçek kişilerce elde edilecek kâr paylarının net tutarına elde edilen kâr payının 1/9'u eklenecek ve bulunacak tutarın yarısı vergiye tabi gelir olarak dikkate alınacaktır. Bu şekilde vergiye tabi gelir olarak hesaplanan tutarın

"Bu dokümanda yer alan açıklamalar Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Banka) müşterilerinin vergi kanunu mevzuatı hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla 25.01.2011 tarihinde, PwC vergi uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanmış olup, 01.04.2022 tarihinde revize edilmiştir. Bu açıklamaların müşteriye tevdi edilmesi Banka'nın veya PwC'nin vergi danışmanlığı olarak yorumlanamaz ve bu açıklamalara dayalı işlemlerin sonuçlarından Banka veya PwC sorumlu tutulamaz."

"Bu dokümanda yer verilen vergi oran, had ve tutarlar bu dokümanın hazırlanması tarihi itibarıyla geçerli tutarları ifade etmektedir. Gelir veya kazancın elde edildiği tarih itibarıyla söz konusu tutarlar değişmiş olabileceğinden, yatırım ve yatırımdan çıkış tarihi itibarıyla en güncel tutarları öğrenmek için müşteri temsilcinize danışabilirsiniz."

70.000,00 TL'yi aşması ve bu sebeple de yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmesi halinde, beyan edilen kâr payının 1/5'i, beyanname üzerinde hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilecektir.

Dar mükellef gerçek kişilerin, tam mükellef kurumların hisse senetlerinden elde ettikleri kâr payları ise beyana tabi değildir. Bazı istisnai durumlar hariç, dar mükellef gerçek kişiye kâr dağıtımını yapan kurumun, dağıtılan kâr payı üzerinden % 10 oranında stopaj yapması gerekmektedir. Stopaj nihai vergidir.

13) Tahvil ve hazine bonusu faiz gelirlerinin vergilendirilmesi nasıl olur?

01.01.2006 ve sonraki tarihlerde ihraç edilenlerden 24.05.2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 2569 Sayılı Cumhurbaşkan Kararı uyarınca, 24.05.2020 tarihinden sonra iktisap edilen finansman bonolarından 2022 yılı içinde elde edilen faiz gelirleri tam ve dar mükellef gerçek kişiler için %15 oranında stopaja tabidir. Diğer borçlanma araçları için bu oran %10 olarak uygulanacaktır.

24.05.2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 2569 Sayılı Cumhurbaşkan Kararı uyarınca 24.05.2020 tarihinden sonra iktisap edilen finansman bonolarından elde edilen kazançlar %15 oranında stopaja tabi olacaktır. Diğer borçlanma araçları için ise bu oran %10'dur.

23 Aralık 2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 3321 Sayılı Cumhurbaşkan Kararı uyarınca geçici bir süre için stopaj oranlarında indirim yapılmıştır. 15 Aralık 2021 tarihinde yayınlanan 4021 Sayılı Cumhurbaşkan Kararı ile bu süre 30 Haziran 2022 tarihine uzatılmıştır. Buna göre, 23.12.2020 – 30.06.2022 (bu tarihler dâhil) arasında iktisap edilen bankalar tarafından ihraç edilmiş tahvil ve bonolardan elde edilen faiz gelirinde;

- i. Vadesi 6 aya (6 ay dâhil) kadar olanlardan doğan kazançlardan %5
- ii. Vadesi 1 yıla kadar (1 yıl dâhil) olanlardan doğan kazançlardan %3
- iii. Vadesi 1 yıldan uzun olanlardan doğan kazançlardan %0 oranında stopaj uygulanacaktır.

Stopaj yükümlülüğü, gelirin sağlanmasına aracılık eden banka ve aracı kurumlara verilmiştir. Bu şekilde stopaja tabi tutulan kazançlar için, tutarı ne olursa olsun yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmeyecek, başka gelirler dolayısıyla beyanname verildiği durumlarda bu gelirler beyannameye dâhil edilmeyecektir. Ödenen stopaj, bu gelirler üzerindeki nihai vergi yükünü oluşturacaktır.

Tam mükellef kurumlar tarafından yurtdışında satılan² tahvillerin vadesi 1 yıla kadar olanlardan elde edilen faizler %7, vadesi 1 yıl (1 yıl dâhil) ile 3 yıl arası olanlardan elde edilen faizler %3, vadesi 3 yıl (3 yıl dâhil) ve daha uzun olanlardan elde edilen faizler %0 oranında stopaja tabidir. Dar mükellef gerçek kişiler için ödenen stopaj

²“Sermaye Piyasası Kurulu'nun (“SPK”) Borçlanma Araçlarının Kurul Kaydına Alınması ve Satışına İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ”inde ihraç, borçlanma araçlarının ihraççılar tarafından çıkarılıp, halka arz edilerek veya halka arz edilmeksizin satışı olarak tanımlanmış olup, söz konusu Tebliğ uyarınca, ihraççıların ihraç edecekleri borçlanma araçlarını Kurul'a kaydettirmeleri zorunludur. Bu kapsamda, yurtdışında ihraç edilen tahvillerin vergisel sonuçlarına ilişkin değerlendirme yaparken söz konusu işlemleri, tam mükellef kurum tarafından ihraç edilmiş ve SPK tarafından kurul kaydına alınmış olan tahvillerin yurtdışında satışı olarak dikkate alınmaktadır.

“Bu dokümanda yer alan açıklamalar Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Banka) müşterilerinin vergi kanunu mevzuatı hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla 25.01.2011 tarihinde, PwC vergi uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanmış olup, 01.04.2022 tarihinde revize edilmiştir. Bu açıklamaların müşteriye tevdi edilmesi Banka'nın veya PwC'nin vergi danışmanlığı olarak yorumlanamaz ve bu açıklamalara dayalı işlemlerin sonuçlarından Banka veya PwC sorumlu tutulamaz.”

“Bu dokümanda yer verilen vergi oran, had ve tutarlar bu dokümanın hazırlanması tarihi itibarıyla geçerli tutarları ifade etmektedir. Gelir veya kazancın elde edildiği tarih itibarıyla söz konusu tutarlar değişmiş olabileceğinden, yatırım ve yatırımdan çıkış tarihi itibarıyla en güncel tutarları öğrenmek için müşteri temsilcinize danışabilirsiniz.”

nihai vergidir. Tam mükellef gerçek kişiler bakımından söz konusu kazançlar için istisna tutarı geçerli olmayıp, elde edilen faiz gelirlerinin stopaja tabi tutulmuş diğer menkul ve gayrimenkul sermaye iratları ile birlikte 70.000 TL'lik beyan sınırını (2022 yılı için) aşması durumunda, gelirin tamamı beyan edilir. Enflasyon indirimi uygulanmaz.

14) Hazine tarafından yurt dışında ihraç edilen Eurobond faiz gelirleri nasıl vergilendirilir?

Hazine Müsteşarlığı tarafından yurtdışında ihraç edilen Eurobondlardan elde edilen faiz gelirleri %0 oranında stopaja tabidir. Tam mükellef gerçek kişiler bakımından, söz konusu gelirlerin, stopaja tabi tutulmuş diğer menkul ve gayrimenkul sermaye iratları ile birlikte 70.000 TL'lik beyan sınırını (2022 yılı için) aşması durumunda, gelirin tamamı beyan edilir. İtfa sırasında anapara kur farkı gelir sayılmaz ve enflasyon indirimi uygulanmaz. Dar mükelleflerin Eurobond faiz gelirleri ise %0 oranında stopaja tabidir ve beyan edilmez.

15) Yabancı ülke tahvilleri ile yabancı şirket tahvillerinin gelirleri nasıl vergilendirilir?

Yabancı ülke hazineleri ile yurt dışındaki şirketlerin ihraç ettiği tahvillerden elde edilen faizlerin tutarının 3.800,00TL'yi (2022 yılı için) aşması durumunda tamamının yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi gerekmektedir.

16) 2022 yılında gerçek kişilerin gelirleri için, nasıl bir vergi tarifesi uygulanacaktır?

Gelir Dilimi	Vergi Oranı (%)
32.000,00 TL'ye kadar	15
70.000,00 TL'nin 32.000,00 TL'si için 4.800,00 TL, fazlası	20
170.000,00 TL'nin 70.000,00 TL'si için 12.400,00 TL (ücret gelirlerinde 250.000,00 TL'nin 70.000,00 TL'si için 12.400,00 TL), fazlası	27
880.000,00 TL'den fazlasının 170.000,00 TL'si için 39.400,00 TL (ücret gelirlerinde 880.000,00 TL'den fazlasının 250.000,00 TL'si için 61.000,00 TL), fazlası	35
880.000,00 TL'den fazlasının 880.000 TL'si için 287.900,00 TL (ücret gelirlerinde 880.000,00 TL'den fazlasının 880.000 TL'si için 281.500,00 TL) fazlası	40

17) Mevduat, DTH ve Repo stopaj oranları nedir?

30.09.2020 tarihinden önce vadesiz ve özel cari hesaplara ödenecek faizler ve kâr payları ile söz konusu tarihten önce açılan veya vadesi yenilenen vadeli hesaplara ödenecek TL cinsinden mevduat faizleri vadesiz ve ihbarlı hesaplar ile 6 aya kadar (6 ay dâhil) vadeli hesaplarda %15, 1 yıla kadar (1 yıl dâhil) vadeli hesaplarda %12, 1 yıldan uzun vadeli hesaplarda %10 oranında stopaja tabidir.

"Bu dokümanda yer alan açıklamalar Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Banka) müşterilerinin vergi kanunu mevzuatı hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla 25.01.2011 tarihinde, PwC vergi uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanmış olup, 01.04.2022 tarihinde revize edilmiştir. Bu açıklamaların müşteriye tevdi edilmesi Banka'nın veya PwC'nin vergi danışmanlığı olarak yorumlanamaz ve bu açıklamalara dayalı işlemlerin sonuçlarından Banka veya PwC sorumlu tutulamaz."

"Bu dokümanda yer verilen vergi oran, had ve tutarlar bu dokümanın hazırlanması tarihi itibarıyla geçerli tutarları ifade etmektedir. Gelir veya kazancın elde edildiği tarih itibarıyla söz konusu tutarlar değişmiş olabileceğinden, yatırım ve yatırımdan çıkış tarihi itibarıyla en güncel tutarları öğrenmek için müşteri temsilcinize danışabilirsiniz."

30.09.2020 – 30.06.2022 tarihleri arasında açılan veya vadesi yenilenen vadeli hesaplara ödenecek TL cinsinden mevduat faizleri vadesiz ve ihbarlı hesaplar ile 6 aya kadar (6 ay dâhil) vadeli hesaplarda %5, 1 yıla kadar (1 yıl dâhil) vadeli hesaplarda %3, 1 yıldan uzun vadeli hesaplarda %0 oranında stopaja tabidir. 01.05.2019 tarihinden itibaren açılan; enflasyon oranına bağlı olarak değişken faiz oranı uygulanan 1 yıldan uzun vadeli hesaplarda % 0 oranında stopaj uygulanır.

24/12/2021 tarih ve 4970 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Geçici 67'inci madde uyarınca uygulanmakta olan bazı oranlara, yatırım ürünlerine ve uygulama sürelerine ilişkin olarak yapılan değişiklikler 25/12/2021 tarih ve 31700 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Bu kapsamda; kur korumalı vadeli mevduat hesapları ile döviz tevdiat hesaplarından dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen mevduat hesaplarına ve kur korumalı vadeli katılma hesapları ile döviz cinsinden katılım fonu hesaplarından dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen katılma hesaplarına uygulanacak stopaj oranı, hesapların açılma tarihlerinden bağımsız olarak %0 olarak belirlenmiştir.

Döviz tevdiat hesaplarına yürütülen faizler ise vadesiz ve ihbarlı hesaplar ile 1 yıla kadar (1 yıl dâhil) vadeli hesaplarda %20, 1 yıldan uzun vadeli hesaplarda %18 oranında stopaja tabidir. Üzerinden stopaj yapılan ve Türkiye'de elde edilen bu gelirler için yıllık gelir vergisi beyanname verilmeyecek, başka gelirler dolayısıyla beyanname verildiği durumlarda da bu gelirler beyannameye dâhil edilmeyecektir. Dar mükellefler bakımından Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları hükümleri saklıdır. Tam mükelleflerce yurtdışında elde edilen mevduat faizi, döviz tevdiat hesabı faizi ve repo kazançlarında ise söz konusu işlemlerin yurt dışında yapılması nedeniyle stopaj bulunmamaktadır. Fakat elde edilen gelirin 3.800,00TL'lik beyan sınırını (2022 yılı için) aşması halinde, gelirin tamamı gelir vergisi beyanname ile beyan edilir.

18) Gerçek kişiler 2022 yılında elde ettikleri menkul kıymet gelirlerini ne zaman ve hangi durumlarda beyan ederler ve öderler?

Gerçek kişilerce 2022 yılında elde edilen ve Gelir Vergisi Kanunu hükümlerine göre beyan edilmesi gereken gelirlerin, 2023 yılının Mart ayının ilk 25 günü içinde yıllık gelir vergisi beyanname ile beyan edilmesi ve üzerinde gösterilen verginin de ilkinin 2023 yılının Mart, ikincisinin de 2023 yılının Temmuz ayı sonuna kadar olmak üzere iki eşit taksitle ödenmesi gerekmektedir.

19) 2022 yılında gelir vergisi beyanına tabi olmayan gelirler hangileridir?

Tam mükellefiyette:

a) Gerçek usulde vergilendirilmeyen ziraat kazançları,

"Bu dokümanda yer alan açıklamalar Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Banka) müşterilerinin vergi kanunu mevzuatı hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla 25.01.2011 tarihinde, PwC vergi uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanmış olup, 01.04.2022 tarihinde revize edilmiştir. Bu açıklamaların müşteriye tevdi edilmesi Banka'nın veya PwC'nin vergi danışmanlığı olarak yorumlanamaz ve bu açıklamalara dayalı işlemlerin sonuçlarından Banka veya PwC sorumlu tutulamaz."

"Bu dokümanda yer verilen vergi oran, had ve tutarlar bu dokümanın hazırlanması tarihi itibarıyla geçerli tutarları ifade etmektedir. Gelir veya kazancın elde edildiği tarih itibarıyla söz konusu tutarlar değişmiş olabileceğinden, yatırım ve yatırımdan çıkış tarihi itibarıyla en güncel tutarları öğrenmek için müşteri temsilcinize danışabilirsiniz."

- b) Tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından, 07.10.2001 tarihinden sonra düzenlenmiş poliçelere istinaden, on yıl süreyle prim, aidat veya katkı payı ödemedi ayrılanlara yapılan ödemeler, on yıl süreyle katkı payı ödemiş olmakla birlikte bireysel emeklilik sisteminden emeklilik hakkı kazanmadan ayrılanlar ile diğer sandık ve sigortalardan on yıl süreyle prim veya aidat ödeyenlere ve vefat, malûliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemeler ve bireysel emeklilik sisteminden emeklilik hakkı kazananlar ile bu sistemden vefat, malûliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemeler,
- c) Kazanç ve iratların istisna hadleri içinde kalan kısmı,
- d) Tek işverenden alınmış ve stopaj suretiyle vergilendirilmiş ücretler,
- e) Birden fazla işverenden ücret almakla beraber, birden sonraki işverenden aldıkları ücretlerin toplamı 70.000,00 TL'yi aşmayan mükelleflerin, tamamı stopaj suretiyle vergilendirilmiş ücretleri,
- f) Vergiye tâbi gelir toplamının 70.000,00 TL'yi aşmaması koşuluyla, Türkiye'de stopaja tâbi tutulmuş olan menkul sermaye iratları ve gayrimenkul sermaye iratları,
- g) Bir takvim yılı içinde elde edilen ve toplamı 3.800,00 TL'yi aşmayan, stopaja ve istisna uygulamasına konu olmayan menkul ve gayrimenkul sermaye iratları.
- h) GVK'nın Geçici 67'nci maddesi hükmü kapsamında stopaj suretiyle vergilendirilen mevduat faizleri, repo kazançları ve özel finans kurumu kâr payları, 1.1.2006 tarihinden sonra yurtiçinde ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetleri ve Hazine Bonusu faizleri ve alım-satım kazançları, 1.1.2006 tarihinden sonra iktisap edilen Borsa'da işlem gören hisse senedi alım-satım kazançları,
- i) 1998 ve daha önceki hesap dönemlerine ilişkin kurum kazançlarının dağıtılmasından sağlanan hisse senedi kâr payları.

Dar mükellefiyette: Tamamı Türkiye'de stopaj suretiyle vergilendirilmiş olan; ücretler, serbest meslek kazançları, menkul ve gayrimenkul sermaye iratları ile diğer kazanç ve iratları için yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmez, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu gelirler beyannameye dâhil edilmez.

20) İvazsız intikallerde, veraset ve intikal vergisi uygulaması nedir? Hangi bedel üzerinden intikal gerçekleşir?

Her türlü menkul kıymetin ivazsız, yani bedelsiz olarak, elde edilmesi durumunda sağlanan kazançlar gelir vergisinin konusuna girmemekte, veraset ve intikal vergisi kapsamına girmektedir. İvazsız intikallerde,

"Bu dokümanda yer alan açıklamalar Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Banka) müşterilerinin vergi kanunu mevzuatı hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla 25.01.2011 tarihinde, PwC vergi uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanmış olup, 01.04.2022 tarihinde revize edilmiştir. Bu açıklamaların müşteriye tevdi edilmesi Banka'nın veya PwC'nin vergi danışmanlığı olarak yorumlanamaz ve bu açıklamalara dayalı işlemlerin sonuçlarından Banka veya PwC sorumlu tutulamaz."

"Bu dokümanda yer verilen vergi oran, had ve tutarlar bu dokümanın hazırlanması tarihi itibarıyla geçerli tutarları ifade etmektedir. Gelir veya kazancın elde edildiği tarih itibarıyla söz konusu tutarlar değişmiş olabileceğinden, yatırım ve yatırımdan çıkış tarihi itibarıyla en güncel tutarları öğrenmek için müşteri temsilcinize danışabilirsiniz."

2022 hesap dönemi için 10.481,00 TL tutarındaki kısım istisnadır. İntikal vergisinin oranı, ivazsız intikal eden tutarın büyüklüğüne göre % 10 ila % 30 arasında değişmekte, hesaplanan vergi 3 yıl içinde 6 eşit taksitte ödenmektedir. 2022 yılında veraset yoluyla veya ivazsız şekilde intikaller için geçerli olan vergi oranları aşağıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

Matrah	Veraset yoluyla intikallerde vergi oranı (%)	İvazsız intikallerde vergi oranı (%)
İlk 500.000,00 TL için	1	10
Sonra gelen 1.200.000,00 TL için	3	15
Sonra gelen 2.500.000,00 TL için	5	20
Sonra gelen 4.900.000,00 TL için	7	25
Matrahın 9.100.000,00 TL'yi aşan bölümü için	10	30

21) Ortak hesaplardaki kazançların beyanı ve vergilendirilmesi nasıl oluyor?

Ortak hesaplar vasıtasıyla elde edilen menkul sermaye iradının, elde edenler tarafından, beyan için aranan koşulları taşıyorsa, ayrı ayrı beyan edilmesi gerekmektedir. Yani ortaklardan her biri, hissesine düşen kazancın tutarını ve mevzuatta yer alan hükümleri dikkate alarak kazancın beyan edilip edilmeyeceğini tespit edecektir.

22) ÜFE'nin herhangi bir ayda negatif çıkması durumunda endeksleme uygulaması nasıl olur?

Menkul kıymetin satın alındığı aydan bir önceki ayı içeren kümülatif ÜFE ile menkul kıymetin elden çıkarıldığı aydan bir önceki ayın değerlerini içeren kümülatif ÜFE arasındaki farkın negatif olması durumunda endeksleme olmaması gerektiği kanaatindeyiz.

23) Hisse alımı için kullanılan kredilerin faizleri ve kredi sözleşmesine ilişkin damga vergisi gerçek kişi ve ticari kurumlar tarafından masraf olarak indirilebilir mi?

Gerçek kişilerin değer artış kazancı olarak beyan ettikleri hisse senedi alım-satım kazançları için kullandıkları banka kredilerine ilişkin kredi sözleşmesine ilişkin damga vergisini ve kredi faizlerini, söz kazançlarından indirebilmeleri mümkün değildir.

24) VOB'ta gerçekleştirilen işlemlerde vergi uygulaması ne şekilde olacaktır?

Türkiye'de kurulu vadeli işlem ve opsiyon borsalarında hisse senetlerine veya hisse senedi endekslerine dayalı olarak yapılan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinden elde edilen kazançlar üzerinden tam ve dar mükellef gerçek kişiler için %0 oranında stopaj yapılacaktır. Vadeli Opsiyon Borsası'nda işlem gören diğer vadeli işlem

"Bu dokümanda yer alan açıklamalar Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Banka) müşterilerinin vergi kanunu mevzuatı hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla 25.01.2011 tarihinde, PwC vergi uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanmış olup, 01.04.2022 tarihinde revize edilmiştir. Bu açıklamaların müşteriye tevdi edilmesi Banka'nın veya PwC'nin vergi danışmanlığı olarak yorumlanamaz ve bu açıklamalara dayalı işlemlerin sonuçlarından Banka veya PwC sorumlu tutulamaz."

"Bu dokümanda yer verilen vergi oran, had ve tutarlar bu dokümanın hazırlanması tarihi itibarıyla geçerli tutarları ifade etmektedir. Gelir veya kazancın elde edildiği tarih itibarıyla söz konusu tutarlar değişmiş olabileceğinden, yatırım ve yatırımdan çıkış tarihi itibarıyla en güncel tutarları öğrenmek için müşteri temsilcinize danışabilirsiniz."

sözleşmeleri (döviz, faiz ve emtia sözleşmeleri) ise tam ve dar mükellef gerçek kişiler için %10 oranında stopaja tabidir. Nakit teminatlardan elde edilen gelirler mevduat faizi olarak mevduat faizlerinin tabi olduğu oranlarda stopaja tabi olup, dar mükellefler bakımından Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları hükümleri saklıdır. Ödenen stopaj (%0, %10, %15), bu kazançlar üzerindeki nihai vergi yükünü oluşturacaktır.

25) Kira sertifikalarının vergilendirilmesi ne şekilde olacaktır?

Hazine Müsteşarlığı varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilerek Türkiye’de satılan, 2569 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca 24.05.2020 tarihinden sonra iktisap edilen ve 1 yıldan kısa vadeli kira sertifikalarının alım-satım kazancı ve faiz gelirleri tam ve dar mükellef gerçek kişiler için %15 oranında, diğer kira sertifikaları ise %10 oranında stopaja tabidir. 24.05.2020 tarihinden önce iktisap edilen varlık kiralama şirketlerince ihraç edilmiş kira sertifikalarından elde edilen gelirler için vadeye bakılmaksızın stopaj %10 oranında uygulanır. 23.12.2020 ve 30.06.2022 tarihleri arasında iktisap edilen kira sertifikalarında ise vadesi 6 aya kadar olanlarda %5, vadesi 1 yıla kadar olanlarda %3 ve vadesi 1 yıldan uzun olanlarda %0 stopaj uygulanır. Tam mükellef kurumlar tarafından ihraç edilerek yurtdışında satılan kira sertifikalarından elde edilen kâr payları tam ve dar mükellef gerçek kişiler için, vadesi 1 yıla kadar olanlardan elde edilen kâr payları %7, vadesi 1 yıl (1 yıl dâhil) ile 3 yıl arası olanlardan elde edilen kâr payları %3, 3 yıl (3 yıl dâhil) ve daha uzun olanlardan elde edilen kâr payları için ise %0 oranında stopaja tabidir.

22.12.2021 – 31.12.2022 tarihleri arasında iktisap edilen Hazine Müsteşarlığı Varlık Kiralama A.Ş. tarafından ihraç edilen Kira Sertifikaları kıymetin vade tarihi veya para birimi fark etmeksizin %0 oranında stopaja tabidir. 24.05.2020 ila 22.12.2021 tarihleri arasında veya 31.12.2022 sonrası iktisap edilecek olanlar için;

- i. bir yıldan kısa vadeli kira sertifikaları %15
- ii. bir yıldan uzun vadeli kira sertifikaları ise %10

Tam mükellef gerçek kişilerce elde edilen faiz gelirlerinin, stopaja tabi tutulmuş diğer menkul ve gayrimenkul sermaye iratları ile birlikte 70.000,00 TL’lik beyan sınırını (2022 yılı için) aşması durumunda, gelirin tamamı beyan edilir. Dar mükellefler için ise söz konusu stopaj, faiz ödemesini yapan ihraççı kurum tarafından yapılır. Stopaj nihai vergidir ve beyan edilmez. Tam mükellef kurumlar tarafından ihraç edilerek yurtdışında satılan kira sertifikaları alım-satım kazancı tam mükellef gerçek kişilerce diğer alım-satım kazançlarıyla birlikte beyan edilir. Alış bedeli, elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere ÜFE artış oranının %10 veya üzerinde olması şartıyla ÜFE artış oranıyla endekslenebilir. Dar mükellef gerçek kişiler açısından ise alım-satım kazancı stopaja tabi değildir ve beyan edilmez.

“Bu dokümanda yer alan açıklamalar Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Banka) müşterilerinin vergi kanunu mevzuatı hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla 25.01.2011 tarihinde, PwC vergi uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanmış olup, 01.04.2022 tarihinde revize edilmiştir. Bu açıklamaların müşteriye tevdi edilmesi Banka’nın veya PwC’nin vergi danışmanlığı olarak yorumlanamaz ve bu açıklamalara dayalı işlemlerin sonuçlarından Banka veya PwC sorumlu tutulamaz.”

“Bu dokümanda yer verilen vergi oran, had ve tutarlar bu dokümanın hazırlanması tarihi itibarıyla geçerli tutarları ifade etmektedir. Gelir veya kazancın elde edildiği tarih itibarıyla söz konusu tutarlar değişmiş olabileceğinden, yatırım ve yatırımdan çıkış tarihi itibarıyla en güncel tutarları öğrenmek için müşteri temsilcinize danışabilirsiniz.”